

K Ä S K K I R I

Tallinn

21.01.2020 nr 1-2/20/36

Keskkonnaministri 18.05.2015 käskkirja nr 460
muutmise

Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse § 16 lõike 1 alusel:

Keskkonnaministri 18.05.2015 käskkirjas nr 460 „Toetuse andmise tingimuste kehtestamine meetme tegevuste 8.1.1 „Kaitstavate elupaikade taastamine”, 8.1.2 „Poollooduslike koosluste hooldamiseks vajaminevad investeeringud” ja 8.1.5 „Kaitstavate maastikeväärtuste taastamine“ elluviimiseks ja meetme tegevuste 2014–2021 tegevuskava ja eelarve kinnitamine“ tehakse järgnevad muudatused:

1. Keskkonnaministri 18.05.2015 käskkirja nr 460 „Toetuse andmise tingimuste kehtestamine meetme tegevuste 8.1.1 „Kaitstavate elupaikade taastamine”, 8.1.2 „Poollooduslike koosluste hooldamiseks vajaminevad investeeringud” ja 8.1.5 „Kaitstavate maastikeväärtuste taastamine“ elluviimiseks ja meetme tegevuste 2014–2021 tegevuskava ja eelarve kinnitamine“ lisa 1 asendatakse käesoleva käskkirja lisaga (*lisa 1*).
2. Keskkonnaministri 18.05.2015 käskkirja nr 460 „Toetuse andmise tingimuste kehtestamine meetme tegevuste 8.1.1 „Kaitstavate elupaikade taastamine”, 8.1.2 „Poollooduslike koosluste hooldamiseks vajaminevad investeeringud” ja 8.1.5 „Kaitstavate maastikeväärtuste taastamine“ elluviimiseks ja meetme tegevuste 2014–2021 tegevuskava ja eelarve kinnitamine“ lisa 2 asendatakse käesoleva käskkirja lisaga (*lisa 2*).

Käskkirja saab vaidlustada 30 päeva jooksul arvates selle teatavakstegemisest esitades vaide Keskkonnaministeeriumile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras, arvestades perioodi 2014–2020 struktuuritoetuste seaduse §-i 51.

(allkirjastatud digitaalselt)

Rene Kokk
Minister

Saata: SA Keskkonnainvesteeringute Keskus, Riigimetsa Majandamise Keskus, Riigi
Tugiteenuste Keskus

Lisa 1
Keskkonnaministri 18.05.2015 käskkirjale nr 460
„Toetuse andmise tingimuste kehtestamine meetme tegevuste 8.1.1 „Kaitstavate elupaikade taastamine“, 8.1.2 „Poollooduslike koosluste hooldamiseks vajaminevad investeeringud“ ja 8.1.5 „Kaitstavate maastikeväärtuste taastamine“ elluviimiseks ja meetme tegevuste 2014–2021 tegevuskava ja eelarve kinnitamine”

Toetuse andmise tingimused ja kord

1. Reguleerimisala

Käskkirjaga reguleeritakse prioriteetse suuna 8 „Roheline infrastruktuur ja hädaolukordadeks valmisoleku suurendamine“ meetme „Kaitsealuste elupaikade ja liikide säilitamine ning taastamine” tegevuste 8.1.1 „Kaitstavate elupaikade taastamine“, 8.1.2 „Poollooduslike koosluste hooldamiseks vajaminevad investeeringud“ ja 8.1.5 „Kaitstavate maastikeväärtuste taastamine“ raames toetuse andmise ja kasutamise tingimusi ja korda.

2. Toetuse andmise eesmärk

2.1. Toetust antakse ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020 prioriteetse suuna 8 „Roheline infrastruktuur ja hädaolukordadeks valmisoleku suurendamine“ eesmärgi, milleks on „Paranenud seisundis kaitstavad liigid ja elupaigad“, ja tulemusnäitajate, milleks on „Paranenud või samaks jäänud seisundiga liikide arv“, ning „Paranenud või samaks jäänud seisundiga elupaigatüüpide arv“, saavutamiseks.

3. Toetatavad tegevused

3.1. Kaitstavate elupaikade taastamine. Tegevuse käigus taastatakse kaitstavaid elupaigatüüpe ja kaitstavaid liikide elupaiku kaitsekorralduskavade ja tegevuskavade alusel. Tegevuskava alusel võib kaitstavate liikide elupaikasid taastada ka väljaspool kaitstavaid loodusobjekte, kuid vastava liigi esinemise ala peab olema keskkonnaregistris registreeritud vastava liigi elupaigana. Tegevuse tulemusena paraneb toetust saanud aladel elupaikade seisund või luuakse tingimused seisundi paranemiseks. Tegevuse ulatus on üleriigiline ning on plaanis läbi viia 2023. aastaks.

3.2. Poollooduslike koosluste hooldamiseks vajaminevad investeeringud. Tegevuse käigus rajatakse või rekonstrueeritakse poollooduslike koosluste hooldamiseks vajalik juurdepääsu taristu nagu teed, ülesõidud, sillad, trübid. Tegevuse tulemusena luuakse võimalus hooldustehnika juurdepääsuks väärtuslikele poollooduslikele kooslustele, tänu millele on neid võimalik iga-aastaselt hooldada, mis on eelduseks koosluste seisundi säilimisele ja paranemisele. Tegevuse ulatus on üleriigiline ning on plaanis läbi viia 2023. aastaks.

3.3. Kaitstavate maastike väärtuste taastamine. Tegevuse käigus restaureeritakse ja rekonstrueeritakse kaitstavaid parke ning taastatakse kaitstavate alade maastikuväärtusi. Tegevuse tulemusena paraneb maastike esteetiline ja ökoloogiline seisund ning luuakse eeldused elurikkuse suurenemisele. Tegevuse ulatus on üleriigiline ning on plaanis läbi viia 2023. aastaks.

4. Tulemused

4.1. Punktis 3 nimetatud tegevuste tulemuseks on taastatud kaitstavad elupaigad, maastikud ja pargid, poollooduslike koosluste hooldamiseks rajatud ja rekonstrueeritud taristu.

4.2. Punktis 3 nimetatud tegevuste väljundinäitajad, meetme tulemusnäitajad ning nende sihttasemed on:

Näitaja nimetus	Näitaja ühik	Algtase (2013 aasta)	Sihttase (2023), kui ei ole märgitud teisiti
Kaitstavate elupaikade taastamine			
Meetme väljundinäitaja (projekti tulemusnäitaja) Seisundi parandamiseks toetust saanud elupaikade pindala	ha	0	12 949
Meetme tulemusnäitaja Paranenud või samaks jäänud seisundiga liikide arv	tk	Soodsas seisundis 53, ebapiisavas seisundis 27, halvas seisundis 8, teadmata 11 liiki	12 liigi seisund on paranenud, teiste liikide seisund on jäänud samaks
Meetme tulemusnäitaja Paranenud või samaks jäänud seisundiga elupaigatüüpide arv	tk	Soodsas seisundis 31, ebapiisavas seisundis 27, halvas seisundis 3 elupaigatüüpi	7 elupaigatüübi seisund on paranenud, teiste elupaigatüüpide seisund on jäänud samaks
Poollooduslike koosluste hooldamiseks vajaminevad investeeringud			
Väljundinäitaja Soetatud, rajatud ja rekonstrueeritud objektide arv seoses kaitstavate liikide või elupaikadega	tk	0	100
Meetme tulemusnäitaja Paranenud või samaks jäänud seisundiga liikide arv	tk	Soodsas seisundis 53, ebapiisavas seisundis 27, halvas seisundis 8, teadmata 11 liiki	12 liigi seisund on paranenud, teiste liikide seisund on jäänud samaks
Meetme tulemusnäitaja Paranenud või samaks jäänud seisundiga elupaigatüüpide arv	tk	Soodsas seisundis 31, ebapiisavas seisundis 27, halvas seisundis 3 elupaigatüüpi	7 elupaigatüübi seisund on paranenud, teiste elupaigatüüpide seisund on jäänud samaks
Kaitstavate maastikeväärtuste taastamine			
Väljundinäitaja Soetatud, rajatud ja rekonstrueeritud objektide arv seoses kaitstavate liikide või elupaikadega	tk	0	7
Meetme tulemusnäitaja Paranenud või samaks jäänud seisundiga liikide arv	tk	Soodsas seisundis 53, ebapiisavas seisundis 27, halvas seisundis 8, teadmata 11 liiki	12 liigi seisund on paranenud, teiste liikide seisund on jäänud samaks

5. Projekti elluviimise korraldajad

- 5.1. Rakendusasutus on Keskkonnaministeerium.
- 5.2. Rakendusüksus on Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus.
- 5.3. Tegevuste elluviija on Riigimetsa Majandamise Keskuse looduskaitseosakond.
- 5.4. Projekti elluviimise koordineerimiseks moodustab elluviija projekti juhtrühma, mis koosneb elluviija, Keskkonnaameti ja Keskkonnaministeeriumi esindajatest.

6. Tegevuste abikõlblikkuse periood

Tegevuste abikõlblikkuse periood algab 1. jaanuaril 2014 ning lõpeb hiljemalt 2023. aasta 31. detsembril.

7. Tegevuste eelarve ja ajakava

7.1. Toetust makstakse Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondist.

7.2. Toetuse maksimaalne osakaal on 85% abikõlblikest kuludest ning projekti omafinantseerimise minimaalne osakaal on 15% abikõlblikest kuludest.

7.3. Projekti kogueelarve on 20 753 131,28 eurot, millest EL toetus on 17 640 161,59 eurot ning omafinantseering 3 112 969,69 eurot.

Meetme tegevuse 8.1.1 kogu eelarve kokku on 13 049 761,95 eurot, millest EL toetus on 11 092 297,66 eurot ning omafinantseering 1 957 464,29 eurot.

Meetme tegevuse 8.1.2 kogu eelarve kokku on 7 196 840,06 eurot, millest EL toetus on 6 117 314,05 eurot ning omafinantseering 1 079 526,01 eurot.

Meetme tegevuse 8.1.5 kogu eelarve kokku on 506 529,27 eurot, millest EL toetus on 430 549,88 eurot ning omafinantseering 75 979,39 eurot.

Projekti tegevuste eelarve ja ajakava on toodud lisa 2.

7.4. Detailse aasta tegevuskava ja eelarve kinnitab projekti juhtrühm iga aasta 5. veebruariks.

8. Kulude abikõlblikkus

8.1. Kulu on abikõlblik, kui see vastab Vabariigi Valitsuse 1. septembri 2014. a määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi *ühendmäärus*) §-le 2 ning käesolevas käskkirjas sätestatud tingimustele.

8.2. Abikõlblikud on:

8.2.1 kuld, mis on otseselt vajalikud projekti väljundite loomiseks punktis 3 nimetatud tegevuste elluviimisel ja meetme tulemuste ning projekti eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks, sh:

8.2.1.1 keskkonnamõju eelhinnangu ja keskkonnamõju hindamise kulud;

8.2.1.2 projekteerimise ja ekspertiisi kulud;

8.2.1.3 elupaikade taastamiseks vajalikud kulud, sealhulgas puittaimestiku eemaldamise ja kraavide sulgemise ning ümberjuhtimisega seotud kulud;

8.2.1.4 seireseadmete soetamise ja haldamise kulud;

8.2.1.5 teede, sildade, ülesõitute, truupide ehitamise ja rekonstrueerimise kulud;

8.2.1.6 parkide puittaimestiku eemaldamise, puude hooldamise ning väljalangenud puude asendamise kulud;

8.2.1.7 veetaseme reguleerimisega seotud kulud;

8.2.1.8 personalikulud, mis on nimetatud ühendmääruse § 3 lõikes 1, lähetuse või tööülesande täitmisega seotud kulud ja koolituskulud;

8.2.1.9 kinnisasja ostmise kulud, kui need ei moodusta üle 10% projekti abikõlblikest kogukuludest;

8.2.1.10 punktis 3 nimetatud tegevustega seotud avalikustamise kulud, riigilõivud, ekspertiisid, omanikujärelevalve ja nõupidamiste kulud, kui need kokku ei moodusta üle 10% tegevuse abikõlblikest kuludest;

8.2.1.11 ühendmääruse § 9 kohased projekti kaudsed kulud, § 3 lõike 1 punktide 5, 6 ja 7 kohased personalikulud ning transpordikulud kokku 15% ulatuses projekti otseste personalikulude maksumusest.

8.3. Abikõlblikud ei ole:

8.3.1 ühendmääruse §-s 4 nimetatud kulud;

8.3.2 üldkulud tegelike kulude alusel;

8.3.3 kasutatud seadme ostmise kulud.

8. Toetuse maksmise tingimused ja kord

8.1. Toetus makstakse välja vaid abikõlbliku kulu hüvitamiseks.

- 8.2. Toetust makstakse tegelike kulude alusel ühendmääruse § 14 lõike 1 punktis 1 nimetatud korras või ühtse määra alusel projekti kaudsete kulude katteks tegelike otsete personalikulude alusel ühendmääruse § 15 lõikes 4 nimetatud korras.
- 8.3. Elluviija esitab maksetaotluse E-toetuse keskkonnas ja lisab sellele vähemalt järgmised dokumendid:
- 8.3.1 lepingu muudatused, lepingukohase reservi kasutamist õigustav dokument, õiguskaitsevahendite kasutamise teavitused olemasolu korral;
- 8.3.2 arve või muu raamatupidamisdokument;
- 8.3.3 asjade, teenuste või ehitustööde üleandmist ja vastuvõtmist tõendava dokumendi koopia;
- 8.3.4 raamatupidamises projekti kulude kajastamist tõendav dokument ja summade finantsjaotuse (summade jagunemise põhivaraks või tegevuskulude katteks).
- 8.4 Elluviija esitab sõlmitud hankelepingu ja töölepingu E-toetuse keskkonnas.
- 8.4.1 elluviija lisab E-toetuse keskkonda hanke korraldamist tõendavad dokumendid, kui hange ei ole läbi viidud riigihangete registris ja tehingu eeldatav hind ilma käibemaksuta on 5000 eurot või sellest suurem, kuid jääb alla lihthanke piirmäära rakendusüksuse nõudmisel.
- 8.5. Maksetaotlus esitatakse E-toetuse keskkonnas.
- 8.6. Maksetaotlus esitatakse vähemalt üks kord kuus, kui möödunud kuul on makstud abikõlblikke kulusid vähemalt riigihangete piirmääraga võrdses või seda ületavas matus.
- 8.7. Rakendusüksus kontrollib 30 kalendripäeva jooksul maksetaotluse ja sellele lisatud dokumentide nõuetele vastavust, kulude abikõlblikkust ning vastavust käesolevas käskkirjas toodud tingimustele. Puuduste korral määrab rakendusüksus elluviijale tähtaja nende kõrvaldamiseks. Menetlusaeg pikeneb aja võrra, mis kulub elluviijal puuduste kõrvaldamiseks.
- 8.8. Rakendusüksus võib peatada maksetaotluse menetlemise osaliselt või täielikult struktuuritoetuse seaduse § 30 lõikes 1 toodud juhul.
- 8.9. Viimane maksetaotlus esitatakse koos projekti lõpparuandega või pärast projekti lõpparuande esitamist. Lõppmakse tehakse pärast seda, kui rakendusüksus on lugenud projekti tegevused elluviiduks ja lõpparuanne on eelnevalt juhtrühma poolt heaks kiidetud.

9. Elluviija kohustused

- 9.1. Elluviijale kohalduvad kõik struktuuritoetuse seaduse §-des 24 ja 26 ja selle alusel kehtestatud õigusaktides ja käesolevas käskkirjas sätestatud toetuse saaja kohustused.
- 9.2. Elluviija esitab rakendusüksusele info projekti hangete ja maksete kohta igal aastal 1. märtsiks ja 1. septembriks.
- 9.3. Lihthankemenetlus ja hankemenetlus viiakse läbi elektrooniliselt riigihangete registris.
- 9.4. Elluviija tagab projekti väljundite ja tulemuse säilimise ning sihipärase kasutamise vähemalt viie aasta jooksul projektile lõppmakse tegemisest.

10. Tegevuste elluviimise seire

- 10.1. Projekti elluviija esitab rakendusüksusele vahe- ja lõpparuande rakendusüksuse kehtestatud vormil koos nõutud lisadega E-toetuse kaudu.
- 10.2. Projekti vahearuanne sisaldab vähemalt projekti aruandlusperioodi tegevuste ülevaadet, teavet väljund- ja tulemusnäitajate saavutamisest ning väljund- ja tulemusnäitajate saavutamise võimalikkuse hinnangut projekti lõpuks.
- 10.3. Projekti elluviija esitab projekti vahearuanne projekti iga rakendamise aasta kohta hiljemalt järgmise aasta 20. jaanuaril. Esimene aruanne esitatakse hiljemalt 1. veebruaril 2016.
- 10.4. Projekti lõpparuanne sisaldab vähemalt kogu projekti kõigi tegevuste ülevaadet ning teavet projekti väljund- ja tulemusnäitajate saavutamise kohta.
- 10.5. Projekti elluviija esitab projekti lõpparuande kahe kuu jooksul pärast projekti abikõlblikkuse perioodi lõppu. Rakendusüksus võib põhjendatud juhul tähtaega pikendada.

- 10.6. Rakendusüksusel on õigus toetuse sihipärase kasutamise hindamiseks nõuda elluviijalt aruannete esitamist projekti abikõlblikkuse perioodile järgneva viie aasta jooksul.
- 10.7. Projekti vahe- ja lõpparuandes kajastatakse lisaks käskkirja lisa punktis 4.2 toodud väljundnäitajatele informatsiooni ka järgmiste lisanäitajate kohta:
  - 10.7.1 meetme tegevuse 8.1.1 osas:
    - 10.7.1.1 parandatud seisundiga soo elupaikade pindala (ha);
    - 10.7.1.2 taastatud pool-looduslike koosluste pindala (ha);
    - 10.7.1.3 parandatud seisundiga metsise elupaigad (ha);
    - 10.7.1.4 soetatud seireseadmete arv (tk);
    - 10.7.1.5 soode seisundi parandamine raiete abil (ha);
  - 10.7.2 meetme tegevuse 8.1.2 osas:
    - 10.7.2.1 rekonstrueeritud juurdepääsuteed pool-looduslikele kooslustele (ha);
  - 10.7.3 meetme tegevuse 8.1.5 osas:
    - 10.7.3.1 restaureeritud ja rekonstrueeritud kaitstavad pargid (tk);
    - 10.7.3.2 soetatavate, rajatavate ja rekonstrueeritavate objektidega seotud pargid (ha);
    - 10.7.3.3 taastatud seisundiga paisjärved (Muike, Oruveski ja Ojaäärse II paisjärved Lahemaa rahvusparkis) (tk).

11. Tegevuste ja nende elluviimise tingimuste muutmine

- 11.1. Projekti tegevuste eelarvet võib elluviija ilma muutmise taotlust esitamata muuta kuni 10% ulatuses, kui seejuures ei muutu projekti kogueelarve. Seejuures peab elluviija rakendusüksust eelnevalt muudatustest ja selle põhjustest teavitama.
- 11.2. Kui projekti elluviija soovib projekti muuta suuremas ulatuses kui punktis 11.1 nimetatud või teha projektis sisulisi muudatusi, mis vähendavad oluliselt projekti tulemusi või väljundnäitajaid, siis esitakse rakendusasutusele põhjendatud taotlus. Rakendusasutus hindab muudatuse põhjendatust ning teeb vajadusel projektis muudatused lähtudes struktuuritoetuse seaduses sätestatud korrast.

Keskonna
 „Toetuse andmise tingimuste kehtestamine meetme tegevuste 8.1
 8.1.2 „Poollooduslike koosluste hoo
 ja 8.1.5 „Kaitstavate maas
 ja meetme tegevuste 2014–2021 tege

Projekti maksumus

Kogumaksumus (EUR)	Abikõlblik summa (EUR)	Toetuse summa	Omafinantseering (EUR)	Omafinants määr %
20 753 131,28	20 753 131,28	17 640 161,59	3 034 009,79	

Eelarve jaotus rahastajate lõikes

Rahastaja	Abikõlblik summa (EUR)
Riigimetsa Majandamise Keskus	3 112 969,69
Omafinantseering kokku	3 112 969,69
Ühtekuuluvusfond	17 640 161,59
Toetus kokku	17 640 161,59
KOKKU	20 753 131,28

Tegevused meetme alamtegevuste kaupa (meetme tegevus 8.1.1)	Näitaja koos sihttasemega: 01.01.2014–31.12.2023			
I Kaitstavate elupaikade taastamine	Seisundi parandamiseks toetust saanud elupaikade pindala (ha)	Abikõlblik kogusumma (EUR)	Ühtekuuluvusfondi toetus (EUR)	Omafinants (EUR)
1. Soode seisundi parandamine	8320	4 317 576,22	3 669 939,79	6
2. Poollooduslike koosluste taastamine	2200	4 441 770,94	3 775 505,30	6
3. Metsise elupaiga seisundi parandamine	1884	1 720 056,56	1 462 048,08	2
4. Soode seisundi parandamine raiete abil (Agusalu LKA, Alam-Pedja LKA, Lahemaa RP, Ohepalu LKA, Sirtsu LKA, Tudusoo LKA)	545	1 899 245,28	1 614 358,49	2
Seireseadmete soetamine		14 278,74	12 136,93	
Projekti administreerimine (horisontaalsed kulud)		144 486,74	122 813,73	
Otsene personalikulu		445 519,54	378 691,61	
Ühtne määr		66 827,93	56 803,74	
Kokku 8.1.1 kokku:		13 049 761,95	11 092 297,66	19

Tegevused meetme alamtegevuste kaupa (meetme tegevus 8.1.2)	Näitaja koos sihttasemega: 01.01.2014–31.12.2023			
II Pool-looduslike koosluste hooldamiseks vajaminevad investeeringud	Soetatud, rajatud ja rekonstrueeritud objektide arv seoses kaitstavate liikide või elupaikadega (tk)	Abikõlblik kogusumma (EUR)	Ühtekuuluvusfondi toetus (EUR)	Omafina (EUR)
1. Poollooduslike koosluste majandamiseks vajaliku infrastruktuuri rajamine	100	6 985 717,85	5 937 860,17	1
Kogu tegevuskulu 8.1.2 kokku:		6 985 717,85	5 937 860,17	1
Otsene personalikulu		183 584,53	156 046,85	
Ühtne määr		27 537,68	23 407,03	
Projekti administreerimine kokku		211 122,21	179 453,88	
Kogu 8.1.2 kogu kulu kokku:		7 196 840,06	6 117 314,05	1

Tegevused meetme alamtegevuste kaupa (meetme tegevus 8.1.5)	Näitaja koos sihttasemega: 01.01.2014–31.12.2023			
III Kaitstavate maastikeväärtuste taastamine	Soetatud, rajatud ja rekonstrueeritud objektide arv seoses kaitstavate liikide või elupaikadega (tk)	Abikõlblik kogusumma (EUR)	Ühtekuuluvusfondi toetus (EUR)	Omafina (EUR)
1. Restaureeritud ja rekonstrueeritud kaitstavad pargid	4	85 975,74	73 079,38	
2. Lahemaa rahvuspargis Muike, Oruveski ja Ojaäärse II paisjärvede seisundi taastamine	3	406 475,66	345 504,31	
Kogu tegevuskulu 8.1.5 kokku:		492 451,40	418 583,69	
Projekti administreerimine kokku:		14 077,87	11 966,19	
Kogu 8.1.5 tegevuse kulu kokku:		506 529,27	430 549,88	